

HELYI ÉRTÉKEK PÉLDAÉRTÉKŰ TÖVÁBBVITELE SZATMÁRBAN

HOL VAN AZ A CÉGÉNYDÁNYÁD? MAGYARORSZÁGON? S MI IS AZ A KÖTÖTT TÉSZTALEVES?

Alkotta munkás kéz engem: s a szőke Szamosnak
Partjain a költő lát vala s zenge felém:
Ház örökülj s vidám békével tartsad öledben
Gazdád, s gyermekeit, s hív unokái sorát!
(Czégény, 1833 Kölcsey Ferenc)

A második SzamosFeszt – Monostori Napok hírére érkeztünk a cégénydányádi Kende parkba. Óriás platánok, vérbükkök, szelídgesztenyék impozáns sorfala közt sétálunk – a huszadik századi történelem által majd elpusztított angolparkot az 1980-as években újították meg. A sok viszontagságot megélt közel 100 holdas terület növényállománya ma is figyelemre méltó, az arborétum jellegű kastélypark országos jelentőségű, megóvása, gondozása nagyobb erőt kíván, mint amire egy 700 fős település képes.

Amikor a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Értéktár Bizottság megalakult, természetesen Cégénydányád is összegyűjtötte azokat a környezeti értékeit és szellemi objektumait, melyeket jelentősnek tart. Több mint tucatnyi tétel szerepel a listán, köztük rangos helyen maga a park is.

A Szamostól csak egy ugrásnyira, a parkban található a lista másik tétele, a Kölcsey-Kende kúria, amely jelenleg bezárva áll. A megkopottságában is szép klasszicista épületet Kende Zsigmond építtette 1833-ban. Homlokzatán olvasható a fenti Kölcsey-idézet, mely ugyancsak a település szellemi örökségének része lehet. Csakúgy, mint a fesztivál különlegességéként hirdetett és ott kínált szatmári kötött tészta leves. S ne feledkezzünk meg a romantikus stílusban épült református templomról sem,

mely a mostani település „felmelői”, Dányád és Czégény között épült a XIV. században elpusztult czégényi monostor helyén. A templom évszázadokon át a Kölcsey-Kende család temetkezési helyül szolgált.

Kelemen Róbert polgármesterről közel, s távol tudják, hogy nemcsak a település és annak környéke, valamint az egész szatmári táj értékeinek, múltjának jó ismerője, de fáradhatatlan értékmentője és hagyománymegújítója is.

– Több régi tevékenység művelője is megtalálható nálunk – mondja. – Vanak idősebb férfiak, akik a mai napig remekül játszanak hangszereiken. Évek óta számítani lehet rájuk egy-egy helyi összejövetelen, ünnepségen, ahol játékkukkal mindig jó hangulatot teremtenek, és végül egy „össznépi” éneklés veszi kezdetét. Szarka Lajos és Korpo-

nai Béla a hegedűjátékukkal szereznek mindig nagy örömet a környezetükben élőknek. Bíró Miklós még mindig gyönyörűen játszik a ma már ritka, de napjainkban újból divatosabbá váló hangszeren, a tangóharmonikán. Gyermekkorukban sajtátították el, hogyan kell játszani ezeken a hangszereken, s azóta sem unták meg, így előszeretettel viszik hangszereiket a falu rendezvényeire is.

– Barabás Ferencné még mindig serényen készíti szövőszékén a szebbnél szebb szőnyegeteket, amelyeket mostanában inkább csak családtagjainak ajándékozik. Kislánykorában leste el a szövés fortélyait, és még mindig előszeretettel használja szövőszékét, ha ideje és egészsége engedi.

– Helyi értékeink sorában szerepel még a trianoni emlékmű, amely történelmünk három sorsfordulójának állít emléket: az 1849-es véset Aradnak, a vértanúknak, az 1920-as a trianoni döntésnek, a harmadik évszám az 1956-os forradalomnak.

Királyné Bodó Klárával, aki az ott település gyermekeit fogadó Cégénydányádi Általános Iskola igazgatója, a fesztivál információs standjánál találkozunk. A helyi értékekről szólva ő – pedagógusként – arról beszél, hogy hogyan és mit örökítenek át az ifjabb nemzedékre munkájukkal.

– A milleniumi ünnepségek idején összegyűjtöttük a település tárgyi emlékeit, s kiállításra hoztuk létre. Pe-

dagógus kollegám jóvoltából, aki néptánc szakon végzett, néptánc-oktatásba kezdünk. Pályázati pénzből viseleteket is beszereztünk, s minden helyi ünnepen örömmel lépünk fel – sorolja.

– A télen elindult a könyvtári esték sorozat, ahová elsőként egy innen elszármazott költőnőt hívtunk haza, majd a monostorról tartottunk előadást. Ezekben a munkákban részt vesz az egész tantestület, de a mostani fesztivál kiszolgáló feladatait is örömmel vállaltuk.

– Az már igazi „dányádikum”, hogy *Sipos Mihály (Muzsikás Együttes)* ötletére az iskola alsó tagozatában öt perc népdaltanulással kezdődik a nap.

– Az idősek klubja is újra működik, asszonyok újra hímeznék és szőni kezdtek, s volt néhány táncház is.

Amikor rákérdeztünk itt létünk apropóján, hogy ki találta ki ezt a fesztivált, a polgármester azt mondja: a Felvidéket és Erdélyt járva azt láttam, hogy az anyaországban kevesebbre becsülik a hagyományos értékeket, a kistelepülésekre pedig még inkább rátelepedett a kommersz kultúra, mint a nagyvárosokra.

Kényszerét érezték annak, hogy a „kommersszel” szemben mutassanak egy másik választható utat is a helyi és környékbeli embereknek, de főként a fiataloknak. Ezért álltak neki megszer-

Református műemléktemplom

vezni 2012-ben az első SzamosFesztet, mely kínálatában nem ismer kompromisszumot, kizárólag nívós produkciókat hozott a település lakóinak és vendégeinek. Tavaly például fellépett itt sokak mellett a *Muzsikás* is. Ők az idén is eljöttek, csakúgy, mint *Kátai Zoltán* és *Róka Szabolcs* énekmondók, *Bartha Tóni* és bábjai. Húzta a talpalátót a Parapács és a Tönköly Zenekar.

Ferenczi György és a Rackajam pedig azt mutatta meg kiváló interpretációban, hogy hogyan ötvözhető a népzene és a világzene. Természetesen eljöttek a környékbeli csoportok is (a géberjéni Gábrien Néptánc Csoport, a pócsperri Petri Pengetős), élükön a *Szatmár Táncgyüttessel*.

Szemmel látható, hogy fejlődik a fesztivál, az idén már többen érkeztek külföldről és a fővárosból, de a helyiek és környékbeliek száma is sokasodott. *Ferenczi Gyuri* és *Sipos Mihály* is biztatnak, és szakmai támogatásukról biztosítottak – mondja Kelemen Róbert polgármester.

A fesztivál többmillió költséget némi pályázati pénz, de elsősorban a Szatmári „*Szöke Szamos*” *Egyesület* állja.

Tudjuk: Egy fesztivál nem csinál nyarat – folytatja Kelemen Róbert polgármester. Ezért fogjuk elindítani a szatmári táncház mozgalmat a *Tönköly Zenekar* és a *Szatmár Táncgyüttés* irányításával. Én pedig már a fesztivál utáni héten a 2014. évi SzamosFeszt – Monostori Napok programján és technikai részletein töprengök segítőkkel, Dózsa Gyurikkal együtt.

S végül íme a *Kötött tésztaleves dányádi módra* receptje:

Gyúrj házilag levestésztát 30 dkg lisztből 3 egész tojással, pici sóval. Ebből géppel vagy kézzel nyújts vékony tésztát.

Eközben 2-3 fej közepes vöröshagymát vágj apróra, olajon pirítsd meg. Ha ez kihűlt sózd, borsozd ízlés szerint, s tégy hozzá kevés pirospaprikát is. Ezzel az elkészített péppel kend meg a kinyújtott tésztát, majd vágd 3-3,5 cm széles csíkokra. A csíkokat sodord fel, s 8-10 cm-es darabokra szabdald, s köss apró gömböket belőlük. Sárgarépból, karaláéból és burgonyából főzz zöldség alaplevet, s ebbe főzd bele a tésztát. (Az elkészített tészta tárolható fagyasztozszekrényben, s így bármikor, gyorsan elkészíthető a leves a váratlanul betoppán vendégeknek.)

KÉMERI ATTILA kultúr-kubikos. Mint a múlt századi alföldi munkavállalók, Szegedről Észak-Magyarországra vándorol taligájával. Bár ma már vonaton utazik, taligája is inkább merev vázas laptop, telefonja is van, ám a töltes-épités érdekli: a szép magyar szavak és énekek, melyeket visz, amiket megoszt. Tisztelettel az Önök tudósítója.